

Мірошніченко О. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЛЬ АГРАРНОЇ ЛОГІСТИКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛАНЦЮГА ПОСТАЧАННЯ

Сільськогосподарський сектор відіграє значну роль в економіці, будучи одним з основних факторів, що впливають на ВВП багатьох країн, особливо в країнах, що розвиваються, де частка цього сектора у ВВП сягає навіть до 50%. Зважаючи на той факт, що в ланцюгах постачання сільськогосподарської продукції (AFSC) є сировинні матеріали і продукти з короткими термінами продажу, і через те, що у вихідних ланках цього ланцюга є живі організми, цей сектор є логістичним викликом.

На відміну від всіх інших секторів економіки, крім вимоги ефективної логістики, вона повинна гарантувати доставку безпечної їжі кінцевим споживачам. Крім того, транспортування харчових продуктів, особливо тваринництва, вимагає застосування спеціалізованої логістичної інфраструктури.

У той же час протягом декількох років вчені спостерігають зростаючі екологічні, соціальні та етичні проблеми і підвищують обізнаність про вплив виробництва та споживання продуктів харчування на природне середовище.

Ці явища привели до посилення тиску з боку організацій споживачів, груп по захисту навколишнього середовища, осіб, що визначають політику, і декількох груп споживачів в агропродовольчих компаніях для вирішення соціальних і екологічних проблем, пов'язаних з їх ланцюгами постачання протягом життєвого циклу готової продукції, від «ферми до самого споживача» [1].

Таким чином, ефективна логістична організація ведення аграрного бізнесу набуває надзвичайно високої актуальності. Аграрна логістика (агрологістика) є видом підприємницької логістики за галузевою диференціацією або ж видами економічної діяльності підприємств.

Безумовно вона, як і всі інші види логістики, може мати раціоналістичний та забезпечувальний типи чи їх інтервальний прояв. Відповідно в системі

аграрного менеджменту логістика виступає як в ролі підходу, так і в ролі об'єкту управління [2].

На сьогоднішній день сільськогосподарські підприємства є важливою ланкою в AFSC. Вони виробляють сировину для сільськогосподарської переробки і виробляють свіжі продукти, які прямо або побічно доставляються споживачеві.

Таким чином, якість сировини і продуктів та витрати, одержувані сільськогосподарськими підприємствами, мають значний вплив на кінцеву ефективність всього ланцюга постачання.

Крім того, тип технологій виробництва і логістики істотно вплине на ці витрати і якість через прямого контакту з навколишнім середовищем і живими організмами.

Як повідомляє С. Стачак, конкретні риси сільськогосподарського виробництва можна розділити на первинні і вторинні риси. Первинні ознаки в основному характерні для виробництва рослин, але завдяки їх зв'язку з сировиною вони впливають на характеристики тваринництва і харчової промисловості.

Основні риси призводять до вторинних ознаках виробництва, таким як: оперативність і сезонність використаних витрат і виробництво, диверсифікація виробництва між підприємствами і т. ін.

Сільськогосподарське виробництво характеризується комбінованим застосуванням всіх цих ознак, а не ексклюзивним застосуванням від кожної окремої ознаки, оскільки деякі з цих ознак також є важливими характеристиками лісового господарства, будівництва, харчової промисловості та гірничодобувної промисловості.

Основні риси включають такі елементи [3]:

- тісний взаємозв'язок між сільськогосподарським виробництвом і землею;
- залежність сільськогосподарського виробництва від кліматичних умов;
- залежність сільськогосподарського виробництва від генетичних ознак рослин і тварин.

Вторинні риси включають такі елементи:

- оперативність економічних процесів;
- сезонність економічних процесів;
- висока диверсифікація виробництва на підприємствах;
- універсальність використання сільськогосподарської продукції.

Більшість перерахованих вище ознак сильно впливають на логістичні процеси в сільськогосподарському підприємстві і всьому ланцюгу постачання.

Список використаних джерел:

1. Velychko, O., & Velychko L. (2017). Management of inter-farm use of agricultural machinery based of the logistical system «BOA». *Bulgarian Journal of Agricultural Science*, 23(4), 534-543.
2. Wajszczuk K. (2016). The Role and Importance of Logistics in Agri-Food Supply Chains: An Overview of Empirical Findings. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/305478060>
3. Mor, R., Singh, S., Bhardwaj A. (2016). Learning on Lean Production: A Review of Opinion and Research within Environmental Constraints. *Operations and Supply Chain Management* 9(1) pp. 61 – 72